

**ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER
TANILAMA VE
BEP HAZIRLAMA SÜRECİ**

ÖĞRETMEN SEMİNERİ

Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrenciler

Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren öğrencilerdir.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler, **kaynaştırma/bütünleştirme** yoluyla eğitimlerini akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı veya özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak sürdürebilirler.

Kaynaştırma Eğitimin Amacı

Çocuğu normal hale getirmek değil, çocuğun ilgi ve yeteneklerini en iyi şekilde kullanmasını sağlamak ve en az kısıtlayıcı ortamı oluşturarak toplum içinde yaşayabilmesini kolaylaştırmaktır.

Kaynaştırma Programından Kimler Faydalanır?

- Zihinsel yetersizliği olan öğrenciler,
- Bedensel yetersizliği olan öğrenciler,
- İşitme yetersizliği olan öğrenciler,
- Görme yetersizliği olan öğrenciler,
- Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler,
- Otizm spektrum bozukluğuna sahip öğrenciler,
- Dil ve konuşma güçlüğü yaşayan öğrenciler,
- Dikkat eksikliği ve hiperaktivitesi olan öğrenciler,
- Süreğen hastalığı olan öğrenciler,
- Duygusal ve davranışsal bozukluğu olan öğrenciler

Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrenciler

- Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde hafif düzeydeki yetersizlikleri vardır.
- Yaştlarını 1 veya 2 yıl geriden takip ederler.
- Dikkatleri dağınık ve kısa sürelidir.
- Görsel ve işitsel algıları zayıftır.
- Okuma yazma, anlama ve aritmetik becerileri kazanmada zorluk yaşarlar.
- Somut konuları daha kolay öğrenirler.

Eğitimciler Neler Yapmalı?

- Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği bir sıraya oturtun.
- Sınıf kurallarını belirleyip tek tek öğretin.
- Kuralların yazılı olarak yer aldığı bir pano hazırlayabilirsiniz.
- Öğrenciye başarabileceği görev ve sorumluluklar verin.
- Başarılarını anında ödüllendirin.
- Öğrenci ile konuşurken olumsuzdan çok olumlu ifadeler kullanın.
- Öğrencinin sınavını gerekirse bireysel yapın ve ek süre verin .
- Sınav sonrasında zaman kaybetmeden geri bildirim vermeye dikkat edin.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler

Sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki hafif düzeydeki sınırlılığı nedeniyle özel eğitim ile destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan öğrencilerdir.

- Karşılıklı konuşmada ve duygularını paylaşmada güçlük yaşama,
- Toplumsal etkileşime girmede zorluk çekme,
- Göz teması kurmakta zorlanma,
- Basmakalıp ya da yineleyici devinsel eylemlerde bulunma,
- Rutin dışına çıkarken direnme, esneklik göstermeme,
- Kısıtlı, değişkenlik göstermeyen ilgi alanlarına sahip olma,
- Alışılmadık nesnelere aşırı bağlanma,
- Çevreden gelen uyarılara karşı hassas olma gibi özellikler gösterirler.

Eğitimciler Neler Yapmalı?

- Yönerge takip, iletişim ve sosyal beceriler üzerine çalışmalar yapmak gerekebilir.
- Göz teması kurma, tanımadığı kişilerle selamlaşma-vedalaşma ve ilk kez girdiği ortama uyum sağlama becerilerini öncelikli çalışma olarak belirleyin.
- Kısa komutlarla net sınıf kuralları koyun.
- Yapabileceği görevler verin.
- Olumlu her davranışı ödüllendirin.
- Kavram ve becerilerin öğretiminde basitten karmaşığa yol izlenmelidir.
- Öğretilen bilgilerin günlük yaşama taşınması sağlanmalıdır.

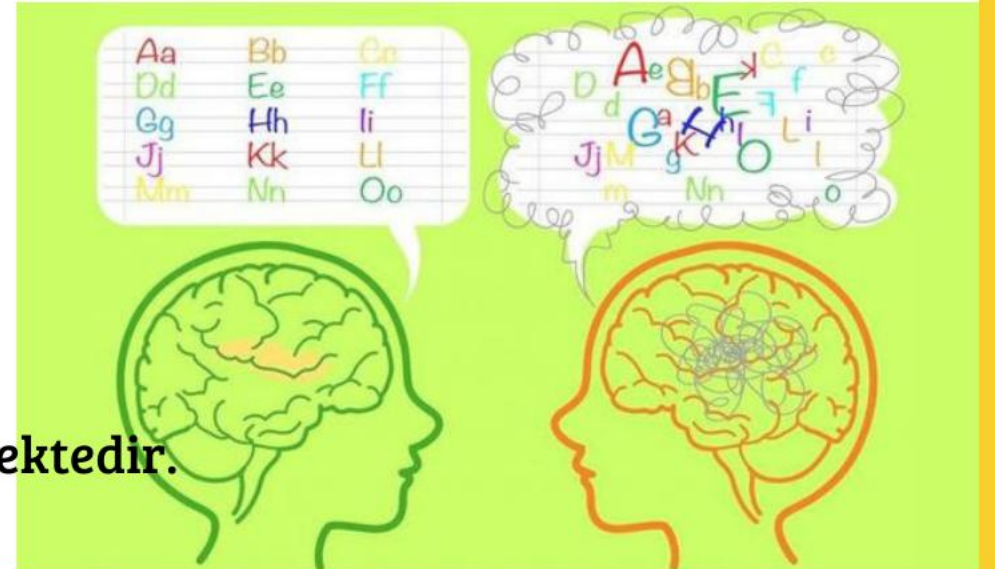

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler

Özel öğrenme güçlüğü; zekası normal ya da normalin üstünde olan bireylerin, standart testlerde, yaş, zeka düzeyi ve aldığı eğitim göz önünde bulundurulduğunda, okuma, matematik ve yazılı anlatımının beklenenin önemli ölçüde altında olmasıyla tanısı konulan bir bozukluktur. kendini idare etme, sosyal algılama ve sosyal etkileşim sorunları da birlikte görülebilmektedir.

- Okuma sorunları için disleksi,
- yazı sorunları için disgrafi,
- matematik sorunları için diskalkuli

Özel öğrenme güçlüğü bu sorunların tümünü içermektedir.

Eğitimciler Neler Yapmalı?

- Öğrencinin motivasyon ve ilgisini desteklemek amacıyla yaşına ve bilgi düzeyine uygun pekiştireçler verilmelidir.
- Kurallar ve beklentiler açık bir şekilde olumlu ifadeler ile belirlenmelidir.
- Öğrencinin okuyamayacağı kadar zor bir kitap ve konuyu okuması istenmemelidir.
- Öğrencinin “kim, ne zaman, nerede, nasıl, niçin?” gibi soru detaylarına odaklanmasını sağlayabilir ve düşüncelerini organize etmesine yardımcı olabilirsiniz.
- Öğrenciniz yazılı anlatımda güçlük yaşıyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtı, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı sınavları tercih edin.

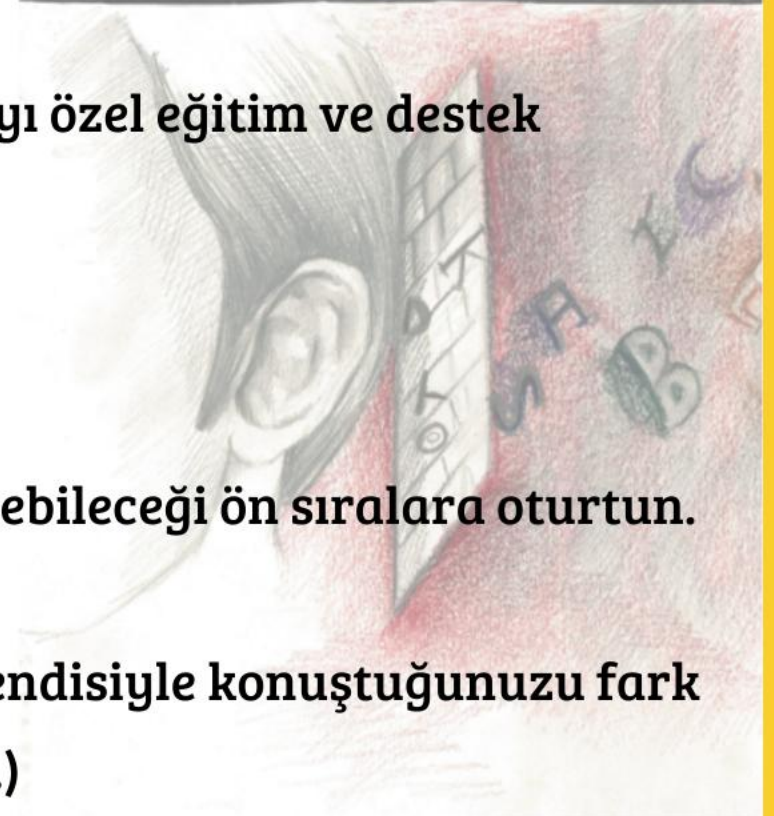

İşitme Yetersizliği Olan Öğrenciler

İşitme duyarlılığının kısmen veya tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan öğrencilerdir.

Eğitmciler Neler Yapmalı?

- İşitme yetersizliği olan öğrenciyi tahtayı ve sizi rahat görebileceği ön sıralara oturtun.
- Öğrencinizle konuşurken göz kontağı kurun.
- İşitme güçlüğü çeken öğrenciyle konuşmaya başlarken kendisiyle konuştuğunuzu fark etmesini sağlayın. (Omzuna dokunmak, elle işaret etmek..)
- Öğrencinizin işitme cihazını düzenli ve etkin bir şekilde kullandığından emin olun.

Dil ve Konuşma Güçlüğü Olan Öğrenciler

Sözel iletişim esnasında konuşma seslerini düzgün veya akıcı telaffuz edemeyen öğrencilerdir. Konuşurken takılma, yavaş, kısık sesli, kekeleyerek veya hızlı konuşma, sert yüz kasları, ağızdan salya akması, kelimelere zor erişme ve sesle ilgili kasların aniden kasılması gözlemlenebilir.

Eğitmciler Neler Yapmalı?

- Bu durum unçocuğun öğrenme becerisini ve akademik başarısını ne düzeyde etkilediği belirlenmelidir.
- Sınıf içerisinde yapılan okuma yarışmalarına bu öğrenciler dahil edilmemeli, çocuğun kendini kötü hissetmemesi için bu tür yarışmalardan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır.
- Dil ve konuşma bozukluğuna sahip bireye sözlü sınav yapılmamalıdır.

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler

Görme gücünün kısmen ya da tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan öğrencilerdir.

Eğitmciler Neler Yapmalı?

- Tahtaya yazılanlar görme yetersizliği yaşayan çocuk için sözlü söylenmelidir.
- Çocuğun irkilmesini ve korkmasını engellemek için ses çıkaran aletler çalıştırılmadan önce çocuğa haber verilmelidir.
- “Şu, bu” gibi işaret sıfatları yerine nesnelere adları söylenerek konu anlatılmalıdır.
- Görme yetersizliği olan birey zaman zaman düşecek ya da eşyalara çarpacaktır. Çocuğa başını ve kendisini bu durumlarda nasıl koruyacağı öğretilmelidir.
- Çocuğun kendisine güvenini sağlamak için bağımsız hareket etmesine izin verilmelidir.

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivitesi (DHEB) Olan Öğrenciler

Dikkat Eksikliği İçin:

- Ayrıntılara özen göstermez ve dikkatsizce yanırlar yapar.
- Dikkatini sürdürmekte sıkıntılar yaşar. Kendisine konuşuluyorken dinlemiyormuş gibi görünür.
- Verilen yönergeleri izleyemez ve okulda sorumluluklarını yerine getiremez.
- Dağınık ve düzensizdir.
- Zihinsel çaba gerektiren işlerden kaçınır. Gerekli olan kullandığı nesnelere kaybeder.
- Dış uyaranlarla dikkati çabuk dağılır.
- Günlük etkinliklerde unutkanlıktır.

Hiperaktivite İçin:

- Kıpırdanır, el veya ayaklarını vurur ya da oturduğu yerde kıvrılır.
- Oturması beklenirken oturduğu yerden kalkar.
- Uygunsuz ortamlarda ortalıkta koşturur ya da bir yerlere tırmanır.
- Sessiz bir biçimde oyun oynayamaz.
- Her an hareket halindedirler.
- Aşırı konuşur.
- Soru tamamlanmadan cevabını yapıştırır.
- Sırasını bekleyemez. Başkalarının sözünü keser ya da araya girer.

Eğitimciler Neler Yapmalı?

- Öğrenciyi ön sıralara oturtmaya ve olumsuz davranışlar gösteren öğrencilerden uzakta tutmaya çalışın.
- Sınıf içi görevler verip sonrasında ödüllendirebilirsiniz.
- Bedensel aktiviteler yapmak, hiperaktif çocukların biraz daha rahatlamasını sağlayarak sınıf içerisindeki uyumlarını arttıracaktır.
- Öğrencinin grup çalışmalarına katılımını destekleyin.
- Yönergeleri anlayabileceği şekilde verin.
- Öğrencin uygun olmayan davranışını önlemek için yapmakta olduğu davranış yerine istenilen davranışa yönelik yönerge verin.
- Sınavlarda küçük molalar ve ek zaman verin.

Özel Eğitime İhtiyacı Olduğu Düşünölen Öğrencilerin Tanılanma Süreci

Özel eğitim gerektiren bireylerin tanılanması ve eğitim hizmetlerinin belirlenmesinde 2 tür modelden yararlanılmaktadır.

Eğitsel Tanılama Süreci

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin gelişim özellikleri, eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda hedeflenen amaçlara yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programıdır.

MEB
ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

..... ORTAOKULU
2021/2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

BEP DOSYASI

ADI/SOYADI	
SINIFI	

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

- Eğitim planında yer alan yıllık amaçlara ve kısa dönemli amaçlara,
- Sunulacak destek eğitim hizmetinin türüne, süresine ve hizmetin kimler tarafından nasıl sağlanacağına,
- Öğretim ve değerlendirmede kullanılacak yöntem ve teknikler ile öğretim materyallerine,
- Eğitim ortamına ilişkin düzenlemelere,
- Davranış problemlerini önlemeye ya da azaltmaya yönelik tedbirler ile olumlu davranış kazandırmaya yönelik uygulanacak yöntem ve tekniklere,
- Öğrencinin kişisel bilgilerine yer verilir.

BEP Geliştirme Birimi

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim yapılan okullarda BEP geliştirme birimi oluşturulması **zorunlu**dur. BEP geliştirme birimi üyeleri;

- Okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında;
- Rehberlik öğretmeni,
- Öğrencinin sınıf öğretmeni,
- Öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri,
- Öğrencinin velisi,
- Öğrenciden oluşur.
- Gerektiğinde görüşlerine başvurulmak üzere, özel eğitim değerlendirme kurulundan bir üyenin BEP geliştirme birimine katılımı sağlanır.

Öğretmenlerin Görev ve Sorumlulukları

- Öğrencinin performansına göre uzun ve kısa dönemli amaçları belirleyerek Bireyselleştirilmiş Öğretim Programını (BÖP) hazırlar.
- BÖP'ü uygular ve değerlendirir.
- Okuldaki aile eğitim çalışmalarına katılır, sınıfındaki öğrencilerinin ailelerine yönelik aile eğitim çalışmalarını planlar ve yürütür.
- Öğrencilerin özel gereksinimlerinden dolayı kullandığı kişisel cihaz ve aletlerin bakımı ve kontrolüne ilişkin tedbirleri alır.
- Bireysel gelişim raporu, eğitsel değerlendirme istek formunun düzenlenmesinde diğer öğretmenler ile iş birliği yapar.

Öğrencilerin Başarılarının Değerlendirmesi

- Öğrencilerin başarıları BEP'lerine göre değerlendirilir.
- Tüm ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin yetersizlik türü, gelişim özellikleri ve eğitim performansları doğrultusunda süre, ortam, yöntem, cihaz ve materyallerde düzenlemeler yapılarak gerekli tedbirler alınır.
- İşitme yetersizliği, zihinsel yetersizliği veya otizmi olan öğrenciler, her tür ve kademedede velinin yazılı talebi ve BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda yabancı dil dersinden muaf tutulabilirler. Öğrencilerin yabancı dil dersinden muaf olma durumu okul yönetimi tarafından e-Okul sistemine işlenir.
- Görme yetersizliği olan öğrenciler için resim, şekil ve grafik içeren sorular kabartma olarak, betimlenerek veya bu soruların yerine eş değer sorular hazırlanarak değerlendirme yapılır.

KAYNAKÇA

- 07.07.2018 Tarih 30471 Sayılı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği
- İstanbul Özel Eğitim Hizmetleri Şube Müdürlüğü Öğretmen Broşürleri